

PARLAMENDIINFO KESKUS

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU
NATIONAL LIBRARY OF ESTONIA

SUMMARIA SOCIALIA

Välisajakirjades ilmunud sotsioloogia-, majandus- ja poliitikaalaste kirjutiste tutvustusi

2014 : 5

<http://www.nlib.ee/summaria-socialia/>

E-post: Mai.Voormann@nlib.ee

SISUKORD

EUROOPA LIIT.....	2
POLIITILISED PROTSESSID.....	3
MAAILMAPOLIITIKA.....	7
MAJANDUSPOLIITIKA.....	8
HARIDUSPOLIITIKA.....	9
SOTSIAALPOLIITIKA.....	10
PEREPOLIITIKA.....	11
TERVISHOIUPOLIITIKA.....	11
SOTSIAALNE EBAVÕRDSUS.....	12
SOO-UURINGUD.....	13

VALIK ARTIKLEID VÄLISAJAKIRJANDUSEST

EUROOPA LIIT

Burgi, Noëlle. Societies without citizens. The anomic impacts of labor market restructuring and the erosion of social rights in Europe // European Journal of Social Theory. Vol. 17 (2014), no. 3, pp. 290-306.

Artikli teema on turumajanduslike ühiskondade arengu anoomilised sotsiaalsed mõjud Euroopas viimaste aastakümnete jooksul. Keskendatakse põhiliselt mikrotasandile (ettevõtetele), kuid käsitletakse mõningal määral ka makrotasandit. Lisaks analüüsile pakutakse ka lahendusi.

Märksõnad: turumajandus, sotsiaalsed protsessid, sotsiaalsed mõjud, anoomia, Euroopa.

Delhey, Jan; Deutschmann, Emanuel; Graf, Timo; Richter, Katharina. Measuring the europeanization of everyday life: three new indices and an empirical application // European Societies. Vol. 16 (2014), no. 3, pp. 355-377.

Artiklis on vaatluse all igapäevaelu euroopastumine, aluseks Karl Deutsch'i seisukohad. Väidetakse, et euroopastumine hõlmab nii rahvuslikku avatust (Euroopa esileulatuvus võrreldes rahvusriigiga) kui ka välist suletust (Euroopa esileulatuvus võrreldes ülejäänud maailmaga).

Märksõnad: Euroopa, euroopastumine, globaliseerumine, euroidentiteet.

Eder, Klaus. The EU in search of its people. The birth of a society out of the crisis of Europe // European Journal of Social Theory. Vol. 17 (2014), no. 3, pp. 219-237.

Artikkel keskendub majanduskriisile Euroopas ja selle mõjule, väites, et kriisil, mis tulenes suuresti turumehhanismidest ja valitsemise düsfunktsionaalsusest, on kriitiline tähtsus Euroopa kui terviku arengule.

Märksõnad: Euroopa, Euroopa Liit, majanduskriisid, valitsemine, areng.

Jensen, Mads Dagnis. Negotiating the morass: measuring and explaining variation in co-ordination mechanisms in the European Union // Journal of European Public Policy. Vol. 21 (2014), no. 9, pp. 1273-1292.

Artikkel käsitleb koordineerimismehhanisme, mida ELi liikmesriikide (sh Eesti) valitsused on kehtestanud seisukohtade väljatöötamiseks ja hääletamiseks läbirääkimistel Euroopa Liiduga. Tuuakse välja nii nende mehhanismide mõõtmise võimalused kui ka liikmesriikide koordineerimismehhanismide erinevused.

Märksõnad: Euroopa Liit, Eesti, liikmesriigid, võrdlev analüüs, läbirääkimised, välispoliitika.

Men, Jing. Is there a strategic partnership between the EU and China? // European Foreign Affairs Review. Vol. 19 (2014), special issue, pp. 5-18.

Artiklis on vaatluse all Euroopa Liidu ja Hiina vaheline partnerlus, sh milline on partnerluse iseloom ning mida on EL ja Hiina teinud koostöö arendamiseks. Euroopa Liidu ja Hiina vahelistele suhetele ning diplomaatiale on pühendatud kogu ajakirja

number.

Märksõnad: rahvusvahelised suhted, rahvusvaheline koostöö, Euroopa Liit, Hiina.

Meunier, Sophie. Divide and conquer? China and the cacophony of foreign investment rules in the EU // Journal of European Public Policy. Vol. 21 (2014), no. 7, pp. 996-1016.

Artiklis analüüsitakse otseste välisinvesteeringute poliitikat Euroopa Liidus. Märgitakse, et pärast Lissaboni lepingut läksid välisinvesteeringud ELi kompetentsi, sinnamaani oli lepingute sõlmimine ja poliitika kujundamine suuresti liikmesriikide käes. Väidetakse, et Hiina investeeringud Euroopasse aitavad kaasa selgema korra kujunemisele.

Märksõnad: Hiina, Euroopa Liit, otsesed välisinvesteeringud.

Outhwaite, William. The future of European democracy // European Journal of Social Theory. Vol. 17 (2014), no. 3, pp. 326-342.

Artikkel käsitleb Euroopa demokraatiat, konkreetselt demokraatia defitsiiti Euroopa Liidus, pingeid formaalsete otsustusstruktuuride ja nn täidesaatva föderalismi ning kollektiivse planeerimise ja dereguleerimise vahel.

Märksõnad: demokraatia, otsustamine, föderalism, liikmesriigid, Euroopa Liit.

Poletti, Arlo; De Bièvre, Dirk. Political mobilization, veto players, and WTO litigation: explaining European Union responses in trade disputes // Journal of European Public Policy. Vol. 21 (2014), no. 8, pp. 1181-1198.

Artiklis käsitletakse Euroopa Liidu reageeringuid kaubandusvaidlustele WTOs, eristades vaidluste eskaleerumist ja vaidluste tulemusi. Märgitakse, et esimene võib olla tingitud tugevast poliitilisest mobiliseerumisest ja teine suure hulga vetostajate olemasolust siseriiklikus reformiprotsessis.

Märksõnad: Euroopa Liit, Maailma Kaubandusorganisatsioon, rahvusvaheline kaubandus.

POLIITILISED PROTSESSID

Akkerman, Agnes; Mudde, Cas; Zaslove, Andrej. How populist are the people? Measuring populist attitudes in voters // Comparative Political Studies. Vol. 47 (2014), no. 9, pp. 1324-1353.

Artikkel on pühendatud valijate populistlikele hoiakutele, analüüsitakse kuivõrd need võivad olla seotud parteide eelistustega valimistel. Eristatakse ja mõõdetakse kolme tüüpi poliitilisi hoiakuid: (1) populistlikud; (2) pluralistlikud; (3) elitaristlikud. Aluseks Hollandi andmestik.

Märksõnad: populism, valijaskond, valijakäitumine, parteid, Holland.

Armingeon, Klaus; Guthmann, Kai. Democracy in crisis? The declining support for national democracy in European countries, 2007–2011 // European Journal of Political Research. Vol. 53 (2014), no. 3, pp. 423-442.

Artiklis käsitletakse demokraatlikke protsesse viimase majanduskriisi taustal, mida peetakse rängimaks alates 1930. aastatest. Küsitakse nt kas parlamentide ja valitsuste massiline vahelesegamine majandusse vähendas toetust demokraatiale. Aluseks 26 ELi

liikmesriigi andmed aastatest 2007–2011 (Eesti lähinaabritest on esindatud Läti ja Leedu).

Märksõnad: demokraatia, majanduskriisid, Euroopa Liit, liikmesriigid.

Berry, Craig. Young people and the ageing electorate: breaking the unwritten rule of representative democracy // Parliamentary Affairs. Vol. 67 (2014), no. 3, pp. 708-725.

Artikkel käsitleb valijaskonna vananemist ja noorte osatähtsuse vähenemist esindusdemokraatias ning sellest tulenevaid tagajärgi ja ohte. Vt ka vastukaja: Davidson, Scott. Older voters: a phantom tyranny of numbers? (pp. 726-738).

Märksõnad: noored, esindusdemokraatia, valimised, valijaskond.

Данилова, Елена. Дискурс выигравших и проигравших в Российских трансформациях // Социологические исследования. 2014, no. 5, с. 16-26.

Artiklis käsitletakse võitjate ja kaotajate diskursust, laiemaks teemaks on ülemineku perioodil kujunenud sotsiaalse ebavõrdsuse ideoloogia Venemaal ning diskursuse edasise jätkumise tagajärjed Vene ühiskonnale.

Märksõnad: Venemaa, diskursusanalüüs, üleminekuühiskond, siirdeprotsessid (sotsiol.), ebavõrdsus, ideoloogiad.

Dassonneville, Ruth; Dejaeghere, Yves. Bridging the ideological space: a cross-national analysis of the distance of party switching // European Journal of Political Research. Vol. 53 (2014), no. 3, pp. 580-599.

Artikkel keskendub selget eelistust mitteomavatele (volatiilsetele) valijatele, küsides, kas valimistulemuste ettearvamatus sõltub rohkem haritud valijate hästi läbimõeldud valikutest või on tulemus väheteadlike ja selget eelistust mitteomavate valijate kätes. Aluseks valimissüsteemide võrdlevuuring (sh analüüsitakse Eesti 2011. aasta valimisi).

Märksõnad: võrdlevuuringud, valimised, valijakäitumine, volatiilsus, Eesti, riigid.

Falck, Oliver; Gold, Robert; Heblich, Stephan. E-lections: voting behavior and the Internet // American Economic Review. Vol. 104 (2014), no. 7, pp. 2238-2265.

Artiklis analüüsitakse internetist saadud info mõju valijakäitumisele (nii valimisaktiivsusele kui ka tehtud valikutele), aluseks Saksamaa andmed. Samuti vaadeldakse interneti leviku mõju teistele meediakanalitele, nt trükimeediale ja televisioonile.

Märksõnad: valimised, valijakäitumine, Internet, parteid, Saksamaa.

Kalela, Jaakko. Kun haaveilijat olivat oikeassa ja realistit väärässä // Kanava. Vsk. 42 (2014), nro. 4, s. 9-13.

Artiklis käsitletakse Eesti taasiseseisvumist ja Soome suhtumist Eesti iseseisvuspüüdlustesse 1980ndate aastate lõpus ja 1990ndate alguses.

Märksõnad: iseseisvumine, iseseisvus (pol.), välispoliitika, perestroika, 1980-ndad, 1990-ndad, Soome, Eesti.

King, Anthony. The digital revolution: camouflage in the twenty-first century // Millennium: Journal of International Studies. Vol. 42 (2014), no. 2, pp. 397-424.

Sõjaväevormid ei ole tähenduslikud ainult oma praktilise kasutuse mõttes, vaid neil on ka

sümbolistlik funktsioon. Artiklis käsitletakse sõjaväelaste välivormide muutusi viimastel aastatel, eriti vormi digitaalse mustri disaini valdkonnas.

Märksõnad: sõjaväevormid, vormiriietus, sõda.

Kostelka, Filip. The state of political participation in post-communist democracies: low but surprisingly little biased citizen engagement // Europe-Asia Studies. Vol. 66 (2014), no. 6, pp. 945-968.

Artiklis analüüsitakse poliitilise osaluse taset Kesk- ja Ida-Euroopa postsotsialistlikes demokraatiates (sh Eesti) ning tuuakse võrdlusandmed Lääne-Euroopa vanade demokraatiatega, aluseks Euroopa sotsiaaluuringu andmed aastatest 2002, 2004, 2006, 2008 ja 2010.

Märksõnad: Kesk-Euroopa, Ida-Euroopa, Lääne-Euroopa, Eesti, postsotsialistlikud riigid, demokraatia, osalusdemokraatia, sotsiaaluuringud.

Kuyper, Jonathan W. Global democratization and international regime complexity // European Journal of International Relations. Vol. 20 (2014), no. 3, pp. 620-646.

Artiklis käsitletakse, kuidas edendada demokraatiat praeguses globaalses süsteemis.

Märksõnad: demokraatia, demokratiseerimine, valitsemisvormid (pol.), maailmapoliitika, kosmopolitism, rahvusvahelised suhted.

Linden, Sakari. Katalonian itsenäisyshuuma koettelee Espanjan yhtenäisyttä // Kanava. Vsk. 42 (2014), nro. 5, s. 42-44.

Artiklis on vaatluse all Kataloonia iseseisvuspüüdlused.

Märksõnad: iseseisvumine, autonoomsed piirkonnad, rahvuslikud liikumised, Kataloonia, Hispaania.

Mouk, Yascha. Pitchfork politics // Foreign Affairs. Vol. 93 (2014), no. 5, pp. 27-36.

Artiklis käsitletakse populismi rolli demokraatias, antakse lühiülevaade Rooma Vabariigist kuni Teise maailmasõja lõpuni ja keskendutakse populismi tõusule alates 1990. aastatest.

Märksõnad: populism, demokraatia, rahvuslus, konservatism, liberalism, heaoluriik.

Okulicz-Kozaryn, Adam. Winners and losers in transition: preferences for redistribution and nostalgia for communism in Eastern Europe // Kyklos. Vol. 67 (2014), no. 3, pp. 447-461.

Artikli teema on üleminekuperioodi võitjad ja kaotajad Ida-Euroopas (sh Eesti), täpsemalt käsitletakse nostalgiat kommunismi järele. Märgitakse, et puudust ei tunta niivõrd kommunistlikust ideoloogiast, vaid sotsialismi-aegsest heaolust. Andmed pärinevad uurimusest „Demokraatia konsolideerumine Kesk- ja Ida-Euroopas 1990–2001”.

Märksõnad: üleminekuühiskond, kommunism, ideoloogiad, heaolu, avalik arvamus, sotsiaaluuringud, Kesk-Euroopa, Ida-Euroopa, Eesti.

Pajala, Antti. Kansalaisaloitteet ja eduskunta-aloitteet suomalaisessa lainsäädäntöjärjestelmässä // Hallinnon Tutkimus. Vsk. 33 (2014), nro. 2, s. 102-111. Artiklis käsitletakse rahvaalgatuste saatust Soome parlamendi menetluses nii praegu kui

ka nende tulevikuväljavaateid. Vaatluse all on ka Soome parlamendiliikmete seaduseelnõude algatamise õigus.

Märksõnad: seaduseelnõud, õigusloome, parlamendid, Soome.

Rutland, Peter. The Pussy Riot affair: gender and national identity in Putin's Russia // Nationalities Papers. Vol. 42 (2014), no. 4, pp. 575-582.

Tegemist on avaartikliga Pussy Rioti teemat käsitlevale eriväljaandele. Vt ka: Pussy Riot as a feminist project: Russia's gendered informal politics (pp. 583-590); Is sextremism the new feminism? Perspectives from Pussy Riot and Femen (pp. 611-614); The Pussy Riot affair and Putin's démarche from sovereign democracy to sovereign morality (pp. 615-621) jt.

Märksõnad: protestiliikumised, presidendid, Venemaa, feminism, rahvuslik identiteet.

Sailas, Raimo. Demokraatia kulkee takaiskusta toiseen // Kanava. Vsk. 42 (2014), nro. 4, s. 34-37.

Artiklis arutletakse demokraatia olukorra üle maailmas.

Märksõnad: demokraatia, võrdlev poliitika.

Savage, Lee Michael. Who gets in? Ideology and government membership in Central and Eastern Europe // Party Politics. Vol. 20 (2014), no. 4, pp. 547-562.

Artikkel püüab vastata küsimustele, missugused poliitilised parteid pääsevad valitsusse Kesk- ja Ida-Euroopas (sh Eesti) ning millistel põhjustel ja millist rolli omab sealjuures partei ideoloogia.

Märksõnad: Kesk-Euroopa, Ida-Euroopa, parteid, valitsused, ideoloogiad, Eesti.

Sikk, Allan; Taagepera, Rein. How population size affects party systems and cabinet duration // Party Politics. Vol. 20 (2014), no. 4, pp. 591-603.

Artiklis esitatakse ja testitakse teoreetilist valemit, mis mõõdab rahvaarvu mõju parteisüsteemidele ja valitsuste kestvusele.

Märksõnad: parteisüsteemid, valitsused, rahvastik, teoreetilised aspektid, mudelid, politoloogia.

Solomon, Ty. The affective underpinnings of soft power // European Journal of International Relations. Vol. 20 (2014), no. 3, pp. 720-741.

Artiklis on vaatluse all pehme võimu kontseptsioon.

Märksõnad: võim, võimupoliitika, rahvusvahelised suhted, rahvusvaheline poliitika, välispoliitika.

Walker, William. International reactions to the Scottish referendum // International Affairs. Vol. 90 (2014), no. 4, pp. 743-759.

Šotimaa iseseisvusreferendum toimub 18. septembril 2014. Artiklis on vaatluse all teiste riikide valitsuste suhtumise areng referendumisse alates selle väljakuulutamisest oktoobris 2012.

Märksõnad: referendumid, iseseisvumine, vabadusliikumine, rahvusvahelised suhted, Šotimaa, Suurbritannia.

Visser, Mark; Lubbers, Marcel; Kraaykamp, Gerbert; Jaspers, Eva. Support for radical left ideologies in Europe // European Journal of Political Research. Vol. 53 (2014), no. 3, pp. 541-558.

Artikkel analüüsib toetust radikaalsetele vasakideoloogiatele 32 Euroopa riigis (sh Eesti), aluseks Euroopa sotsiaaluuringu andmed aastatest 2002–2010.

Märksõnad: ideoloogiad, vasakpoolsus, radikalism, võrdlevuuringud, Euroopa, Eesti.

MAAILMAPOLIITIKA

Charbonneau, Bruno. The imperial legacy of international peacebuilding: the case of Francophone Africa // Review of International Studies. Vol. 40 (2014), no. 3, pp. 607-630.

Artiklis on vaatluse all rahvusvahelise rahukindlustamise imperialistlik pärand. Lähemalt käsitletakse frankofoonseid Aafrika riike, kus Prantsusmaal on võtmeroll rahvusvahelistel rahutagamise operatsioonidel.

Märksõnad: rahuvalveoperatsioonid, rahusobitajad, pingekolled, kodusõjad, Prantsusmaa, Aafrika.

Hall, Abigail R.; Coyne, Christopher J. The political economy of drones // Defence and Peace Economics. Vol. 25 (2014), no. 5, pp. 445-460.

Artiklis käsitletakse mehitamata õhusõidukite arengut Ameerika Ühendriikides, kus on kõige rohkem droone kasutusel.

Märksõnad: droonid, kaugjuhitavad sõidukid, Ameerika Ühendriigid.

Kääriäinen, Matti. Kehitysavun kuolinkellot ovat jo soineet // Kanava. Vsk. 42 (2014), nro. 3, s. 36-38.

Artiklis arutletakse arenguriikidele antava arenguabi vajaduse üle ja leitakse, et ideoloogilisi, majanduslikke või sisulisi põhjusi traditsioonilise arenguabi andmiseks tänapäeva maailmas enam ei ole.

Märksõnad: rahvusvaheline abi, arengukoostöö, majandusabi, arengumaad.

Pekonen, Osmo. Krimin valloitus ennen ja nyt // Kanava. Vsk. 42 (2014), nro. 3, s. 20-24.

Artiklis antakse ülevaade Krimmi poliitilisest ajaloost alates selle vallutamisest Venemaa poolt 1783. aastal.

Märksõnad: Krimm, vallutamine, poliitiline ajalugu, Venemaa.

Welker, Árpád. Yhden puolueen määräenemmistövalta rapauttaa Unkaria // Kanava. Vsk. 42 (2014), nro. 5, s. 16-19.

Artiklis käsitletakse poliitilist olukorda Ungaris. Valitseval Fideszi parteil on kahekolmandikuline enamus Ungari parlamendis, mis annab valitsusele võimutäiuse.

Märksõnad: enamuse võim, parteid, poliitilised muutused, Ungari.

Wihtol, Robert. Kiinan sensuurin aseet: suuri palomuuri ja kultainen suojakilpi // Kanava. Vsk. 42 (2014), nro. 5, s. 4-9.

Artiklis on vaatluse all tsensuur Hiinas.

Märksõnad: tsensuur, Internet, arvutiturve, infoturve, trükimeedia, ajakirjandusvabadus, Hiina.

MAJANDUSPOLIITIKA

Buendía, Luis; Palazuelos, Enrique. Economic growth and welfare state: a case study of Sweden // Cambridge Journal of Economics. Vol. 38 (2014), no. 4, pp. 761-777.

Artiklis analüüsitakse Rootsi näitel majanduskasvu dünaamika ja heaoluriigi seoseid. Väidetakse, et 1990.–1993. aasta majanduskriis kujutas endast teatavat murdepunkti, tuues kaasa kokkuhoiupoliitika ja sellega ka heaoluriigi kvalitatiivsed muutused.

Märksõnad: heaoluriik, majanduskriisid, majanduskasv, Rootsi, majandusuuringud.

Dowd, Kevin; Hutchinson, Martin. How should financial markets be regulated? // Cato Journal. Vol. 34 (2014), no. 2, pp. 353-388.

Artikkel püüab vastata küsimusele, missugused on kõige sobilikumad institutsionaalsed meetmed turgude, sh finantsturu reguleerimiseks, aluseks USA rahanduspoliitika enne ja pärast Föderaalreservi asutamist.

Märksõnad: rahandus, rahanduspoliitika, finantsturg, finantsjuhtimine, Ameerika Ühendriigid.

Hoekman, Bernard; Jensen, Jesper; Tarr, David. A vision for Ukraine in the world economy // Journal of World Trade. Vol. 48 (2014), no. 4, pp. 795-814.

Artiklis käsitletakse kaht Ukrainale olulist kaubanduslepingut – vabakaubandusleping ELiga ja Venemaa juhitud Euraasia tolliliit, mida väidetakse olevat Viktor Janukovõtši langemise peapõhjuseks ja sõjategevuse ajendiks Ida-Ukrainas 2014. aasta kevadel ja suvel.

Märksõnad: rahvusvaheline kaubandus, kaubanduslepingud, vabakaubandus, Ukraina, Venemaa, Euroopa Liit, Euraasia.

Jordan, Jerry L. A century of central banking: what have we learned? // Cato Journal. Vol. 34 (2014), no. 2, pp. 213-227.

Artikkel annab ülevaate USA keskpanga kujunemisest, arengust ja õppetundidest, käsitledes sealjuures selliseid teemasid nagu keskpanga iseseisvuse müüt, reeglid *versus* valikuvabadus, finantsdistsipliin, läbipaistvus, rahapoliitika jne.

Märksõnad: keskpangad, rahandus, rahanduspoliitika, Ameerika Ühendriigid.

Lapteacru, Ion. Do more competitive banks have less market power? The evidence from Central and Eastern Europe // Journal of International Money and Finance. Vol. 46 (2014), Sept., pp. 41-60.

Artikkel käsitleb Kesk- ja Ida-Euroopa pankade konkurentsivõimet, püüdes vastata küsimusele, kas konkurentsivõimelisemad pangad omavad tegelikkuses vähem turuvõimu ning millistel tingimustel on turuvõim suurem. Aluseks 298 kommertspanga (sh Eesti) andmed.

Märksõnad: pangandus, pangad (maj.) konkurentsivõime, Kesk-Euroopa, Ida-Euroopa, Eesti.

O'Driscoll, Gerald P. Jr. Prospects for fundamental monetary reform // Cato Journal. Vol. 34 (2014), no. 2, pp. 395-405.

Artikkel käsitleb fundamentaalse rahareformi väljavaateid USA-s. Kuna rahanduse ja finantsüsteemi keskmeks on keskpank, siis on neile suunatud ka artikli fookus. Käsitletakse selliseid teemasid nagu rahareformi eeldused, fundamentaalse reformi strateegia, vaba pangandus jne.

Märksõnad: pangandus, rahandus, rahareformid, rahanduspoliitika, rahapoliitika, Ameerika Ühendriigid.

Sayek, Selin; Taskin, Fatma. Financial crises: lessons from history for today // Economic Policy. Vol. 29 (2014), no. 79, pp. 447-493.

Artiklis analüüsitakse majanduskriise eri riikides, tuues välja sarnased ja erijooned – nt Portugal (2008), Malaisia (1997), Tai (1996), Hispaania (2008), Iirimaa (2007), Jaapan (1992), Itaalia (2008), Soome (1991) jt.

Märksõnad: majanduskriisid, riigid, rahanduspoliitika, majandusajalugu.

Thewissen, Stefan. Is it the income distribution or redistribution that affects growth? // Socio-Economic Review. Vol. 12 (2014), no. 3, pp. 545-571.

Artiklis käsitletakse majanduskasvu ja sissetulekute ebavõrdsuse (sh majanduskasvu ja ümberjaotamise) seoseid, mida peetakse poliitilise ökonomia keskseks küsimuseks. Analüüs põhineb 29 riigi andmetel.

Märksõnad: majanduslik areng, ebavõrdsus, riigid, poliitiline ökonomia.

HARIDUSPOLIITIKA

Bernardi, Fabrizio; Ballarino, Gabriele. Participation, equality of opportunity and returns to tertiary education in contemporary Europe // European Societies. Vol. 16 (2014), no. 3, pp. 422-442.

Artiklis käsitletakse kõrghariduspoliitikat Euroopas, eelkõige võrdsete haridusvõimaluste edendamist ning tööjõu pakkumise ja nõudluse arendamist, aluseks 2005. aasta EU-SILC ja 23 riigi (sh Eesti) Euroopa sotsiaaluuringu andmed aastatest 2002–2010.

Märksõnad: hariduspoliitika, haridus, ebavõrdsus, tööturg, sotsiaaluuringud, Euroopa, Eesti.

Freeman, Richard B.; Viarengo, Martina. School and family effects on educational outcomes across countries // Economic Policy. Vol. 29 (2014), no. 79, pp. 395-446.

Artiklis analüüsitakse kooli ja perekonna mõju õpilase õpitulemustele, aluseks 2009. aasta PISA uuringu tulemused (kokku 520 000 õpilast 18 641 kooli 74 riigist, sh 34 OECD riiki).

Märksõnad: õpilased, õpitulemused, haridusuuringud, perekond, koolid.

McLendon, Michael K.; Perna, Laura W. State policies and higher education attainment // The Annals of the American Academy of Political and Social Science. Vol. 655 (2014), Sept., pp. 6-15.

Artikkel tutvustab USA viimaste aastate kõrghariduspoliitikat, analüüsides nii väljakutseid kui ka võimalusi, mis peituvad noorte suunamisel kõrgharidussüsteemi.

Kõrghariduse omandamist nähakse nii individuaalse kui ka riikliku heaolu allikana.
Märksõnad: hariduspoliitika, kõrgharidus, noored, riiklik poliitika, Ameerika Ühendriigid.

Stephens, Melvin Jr.; Dou-Yan Yang. Compulsory education and the benefits of schooling // American Economic Review. Vol. 104 (2014), no. 6, pp. 1777-1792.
Artikkel analüüsib pikenenud kooliskäimisest tulenevat mõju (sh palkadele) Ameerika Ühendriikides. Vaadeldakse ka, milline mõju on haridusasutuses antava õppe kvaliteedil. Aluseks USA rahvaloenduse andmed aastatest 1960–1980, kusjuures arvestatud on vaid põliselanikkonda vanuses 25-54.

Märksõnad: haridus, hariduspoliitika, koolikohustus, heaolu, palk, Ameerika Ühendriigid.

SOTSIAALPOLIITIKA

Andrews, Rhys; Jilke, Sebastian; Van de Walle, Steven. Economic strain and perceptions of social cohesion in Europe: does institutional trust matter? // European Journal of Political Research. Vol. 53 (2014), no. 3, pp. 559-579.

Artikkel analüüsib, kuidas eurooplased tajuvad sotsiaalset ühtekuuluvust, võttes sealjuures arvesse majandussurvet ja institutsionaalset usaldust. Aluseks Eurobaromeetri vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse uuring 74.1 (2010), mis hõlmas 27 liikmesriiki (sh Eesti).

Märksõnad: sotsiaalne sidusus, majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus, sotsiaaluuringud, Euroopa Liit, Eesti.

Christiansen, Solveig Glestad. Household and family development in the Nordic countries // Nordic Journal of Political Economy. Vol. 39 (2014), 21 pp.

Artiklis käsitletakse leibkondade ja perekonna struktuuri peamisi arenguid Põhjamaades viimaste aastakümnete jooksul. Samuti on vaatluse all oodatavad muutused tulevikus ja laste elutingimused.

Märksõnad: leibkonnad, leibkonnauuringud, perekond, elamistingimused, sotsiaaluuringud, Põhjamaad.

Saloniemi, Antti; Romppainen, Katri; Strandh, Mattias; Virtanen, Pekka. Training for the unemployed: differential effects in white- and blue-collar workers with respect to mental well-being // Work, Employment and Society. Vol. 28 (2014), no. 4, pp. 533-550.

Artiklis analüüsitakse aktiivsete tööturupoliitika meetmete mõju tervisele ja heaolule, samuti seda, kuidas need mõjud on seotud inimese sotsioökonomilise staatusega, aluseks Soome andmed.

Märksõnad: tööturg, tööhõivepoliitika, tervises seisund, heaolu, Soome

Whelan, Christopher T.; Nolan, Brian; Maître, Bertrand. Multidimensional poverty measurement in Europe: an application of the adjusted headcount approach //

Journal of European Social Policy. Vol. 24 (2014), no. 2, pp. 183-197.

Artiklis käsitletakse mitmedimensioonilist vaesuse mõõtmist, pidades sealjuures silmas Euroopa Liidu seatud vaesuse vähendamise eesmärke 2020. aastaks. Aluseks EU-SILC

2009. aasta andmed, kus oli erimoodul materiaalse puuduse mõõtmiseks ELi liikmesriikides (sh Eesti).

Märksõnad: *Euroopa Liit, liikmesriigid, vaesus, sotsiaaluuringud, sotsiaalne tõrjutus, Eesti.*

Wulfgramm, Melike. Life satisfaction effects of unemployment in Europe: the moderating influence of labour market policy // Journal of European Social Policy. Vol. 24 (2014), no. 3, pp. 258-272.

Artikli eesmärk on määratleda töötushüvitise ja aktiivse tööturupoliitika mõju töötute eluga rahulolule 21 Euroopa riigis (sh Eesti).

Märksõnad: *tööturg, tööhõivepoliitika, tööpuudus, töötud, rahulolu, Euroopa, riigid, Eesti.*

PEREPOLIITIKA

Camarero, Mercedes. Marriage in Europe. Ideal types of marriage in the first decade of the twenty-first century // European Societies. Vol. 16 (2014), no. 3, pp. 443-461.

Artikkel käsitleb abielu ideaaltüüpe Euroopas (sh Eesti) 21. sajandi esimesel kümnendil ja mõeldab nende esinemist eri riikide rahvastikus. Välja on töötatud 2008–2010 Euroopa sotsiaaluuringu andmetel ja Louis Roussel'i mudelitel põhinev abielude tüpoloogia.

Märksõnad: *abielu, abikaasad, väärtused (filos.), paarisuhted, sotsiaaluuringud, Euroopa, Eesti.*

Javornik, Jana. Measuring state de-familialism: contesting post-socialist exceptionalism // Journal of European Social Policy. Vol. 24 (2014), no. 3, pp. 240-257.

Artikkel pakub välja metodoloogia mõistmaks lapsehoolduspuhkuse ja lapsehoiuteenuste aluspõhimõtteid kaheksas postsotsialistlikus riigis (sh Eesti).

Märksõnad: *lapsehooldus, lapsehoolduspuhkus, perepoliitika, sotsiaalpoliitika, postsotsialistlikud riigid, võrdlevuuringud, Kesk-Euroopa, Ida-Euroopa, Eesti.*

Носкова, Антонина. Семейная политика в Европе: эволюция моделей, дискурсов, практик // Социологические исследования. 2014, no. 5, с. 56-67.

Artiklis antakse ülevaade Euroopa perepoliitika arengust 19. sajandi teisest poolest kuni tänapäevani, sh käsitletakse demograafiliste ja sotsiaalsete faktorite mõju perepoliitika kujundamisele.

Märksõnad: *Euroopa, perepoliitika, sotsiaalpoliitika.*

TERVISHOIUPOLIITIKA

Stabile, Mark; Thomson, Sarah. The changing role of government in financing health care: an international perspective // Journal of Economic Literature. Vol. 52 (2014), no. 2, pp. 480-518.

Artikkel käsitleb valitsuste muutunud rolli tervishoiu rahastamisel väljaspool USA-d (Suurbritannia, Prantsusmaa, Kanada, Austraalia, Šveits). Eelkõige on vaatluse all

muutused efektiivsuses, kuludes ja kvaliteedis.

Märksõnad: tervishoiupoliitika, tervishoid, riigid, efektiivsus, kulud, kvaliteet.

SOTSIAALNE EBAVÕRDSUS

Copeland, Paul; Daly, Mary. Poverty and social policy in Europe 2020: ungovernable and ungoverned // Policy & Politics. Vol. 42 (2014), no. 3, pp. 351-366.

Artikli teema on Euroopa Liidu (sh Eesti) sotsiaalpoliitika üks sihte aastaks 2020 – vähendada vaesust ja sotsiaalset tõrjutust. Keskendutakse ideedele, poliitikale ja juhtimisele antud valdkonnas. Leitakse, et eesmärk ja sellele vastav tegevus on juhitamatu.

Märksõnad: vaesus, ebavõrdsus, sotsiaalne tõrjutus, tegevuskavad, liikmesriigid, Euroopa Liit, Eesti.

Faist, Thomas. On the transnational social question: how social inequalities are reproduced in Europe // Journal of European Social Policy. Vol. 24 (2014), no. 3, pp. 207-222.

Artikkel käsitleb sotsiaalset ebavõrdsust Euroopas, märkides, et klassi, soo, rahvuse, õigusliku seisundi ja religiooni kõrval omab tähtsust piiriülene tegevus ning riikide koostoimimine (migratsioon, sotsiaalne mobiilsus) on muutunud eristamise kriteeriumiks.

Märksõnad: ebavõrdsus, riigid, sotsiaalne mobiilsus, ränne (demogr.), Euroopa.

Lamont, Michèle; Beljean; Stefan; Clair, Matthew. What is missing? Cultural processes and causal pathways to inequality // Socio-Economic Review. Vol. 12 (2014), no. 3, pp. 573-608.

Artiklis avatakse raamistik mõistmaks, kuidas sotsiaalsed protsessid kujundavad sotsiaalset ebavõrdsust, konkreetselt on tähelepanu all kultuurilised protsessid. Vt ka: Massey, Douglas S. Filling the meso-level gap in stratification theory (pp. 610-614); McCall, Leslie. Understanding when culture matters for inequality (pp. 614-621) jt.

Märksõnad: ebavõrdsus, majandussotsioloogia, kultuur, teoreetilised aspektid.

Macleans, Mairi; Harvey, Charles; Kling, Gerhard. Pathways to power: class, hyperagency and the French corporate elite // Organization Studies. Vol. 36 (2014), no. 6, pp. 825-855.

Artiklis analüüsitakse võimule pääsemise teid Prantsuse korporatiivse eliidi alusel, võrreldakse neid, kes on sinna pääsenud ja neid, kel see ebaõnnestus. Artiklis ühendatakse klassianalüüs organisatsiooniteooriaga, väites, et sotsiaalsel päritolul on suur mõju eliidi hulka pääsemisel.

Märksõnad: eliit, sotsiaalsed kihid, võim, sotsiaaluuringud, Prantsusmaa.

Schimpfoss, Elisabeth. Russia's social upper class: from ostentation to culturedness // The British Journal of Sociology. Vol. 65 (2014), no. 1, pp. 63-81.

Artiklis käsitletakse Venemaa uue kõrgklassi strateegiaid sotsiaalse eristatuse rõhutamiseks ning tuuakse välja erinevused 1990. aastatega, mil esiplaanil oli suurustlev eluviis. Nüüd püütakse luua endast märksa kultuursem imago, kust ei puudu ka

rafineeritud ja individuaalne maitse.

Märksõnad: eliit, sotsiaalsed kihid, sotsiaaluuringud, Venemaa.

SOO-UURINGUD

Claveria, Silvia. Still a „male business“? Explaining women’s presence in executive office // West European Politics. Vol. 37 (2014), no. 5, pp. 1156-1176.

Artikkel käsitleb naiste osalemist arenenud tööstusriikide valitsustes, võttes erinevalt varasematest uuringutest, kus arvestati pigem demokratiseerimise taset ja majanduslikku arengut, arvesse poliitilisi faktoreid, sh parteisisesid sookvoote. Aluseks 23 riigi andmed aastatest 1980 kuni 2010. Eesti lähinaabritest on esindatud Soome, Rootsi, Taani, Norra.

Märksõnad: valitsused, naised, riigid, sooline võrdõiguslikkus, sookvoodid, soouuringud.

Drury, A. Cooper; Peksen, Dursun. Women and economic statecraft: the negative impact international economic sanctions visit on women // European Journal of International Relations. Vol. 20 (2014), no. 2, pp. 463-490.

Artiklis uuritakse, milline mõju on rahvusvahelistel majandussanktsioonidel naiste heaolule.

Märksõnad: diplomaatia, majandussanktsioonid, rahvusvahelised suhted, välispoliitika, naiste õigused.

Krook, Mona Lena. Electoral gender quotas: a conceptual analysis // Comparative Political Studies. Vol. 47 (2014), no. 9, pp. 1268-1293.

Artikkel annab ülevaate kontseptuaalsest lähenemisest valimistel rakendatavatele sookvootidele, analüüsitakse nii määratluse „sookvoodid“ semantilisi aspekte kui ka kategoriseerimisega seotut, eesmärgiga sobitada tüpoloogiad uurimisküsimustega.

Märksõnad: sookvoodid, valimised, mõisted, tüpoloogiad, uuringud.

Peterson, Janice; Wien-Tuers, Barbara. Work time, gender, and inequality: the conundrums of flexibility // Journal of Economic Issues. Vol. 48 (2014), no. 2, pp. 387-394.

Artikli teemaks on tööaja, soo ja ebavõrdsuse seosed Ameerika Ühendriikides, kusjuures teema käsitlemisel lähtutakse üldlevinud põhimõttest, et naiste paindlik tööaeg on võimalus soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks.

Märksõnad: sooline võrdõiguslikkus, naised, tööaeg, paindlikkus, ebavõrdsus, Ameerika Ühendriigid.

Simonen, Jenni. Lähentyvätkö naisten ja miesten juomatavat? //

Sukupuolentutkimus. Vsk. 27 (2014), nro. 2, s. 73-76.

Artiklis vaadeldakse, kas naiste ja meeste joomakombed on muutunud sarnasemaks.

Märksõnad: joomakombed, alkoholitarbimine, naised, mehed, soolised erinevused.

Tomsich, Elizabeth A.; Guy, Mary E. Perceptions of authority: how gender affects citizen ratings of judges // Administration & Society. Vol. 46 (2014), no. 5, pp. 471-495.

Artikkel käsitleb liikluskohtu simulatsioonide alusel, kuidas nii kohtualuse kui ka kohtuniku sugu mõjutab kodanike suhtumist kohtunikesse. Uuringu on viinud läbi Denveri Ülikool (USA).

Märksõnad: kohtunikud, mehed, naised, soouuringud, Ameerika Ühendriigid.

Refereerinud Mai Vöörmann ja Tiina Tammiksalu

ISSN 1736-0390